Verzovací systémy

DELTA - Střední škola informatiky a ekonomie, s.r.o.

Ing. Luboš Zápotočný

14.09.2025

CC BY-NC-SA 4.0

Verzovací systémy

Jaké vás napadají přínosy verzování?

• Prokazatelná historie změn, audit a možnost návratu v čase

- Prokazatelná historie změn, audit a možnost návratu v čase
- Paralelní práce více lidí, bezpečné experimenty ve větvích

- Prokazatelná historie změn, audit a možnost návratu v čase
- Paralelní práce více lidí, bezpečné experimenty ve větvích
- Code review

- Prokazatelná historie změn, audit a možnost návratu v čase
- Paralelní práce více lidí, bezpečné experimenty ve větvích
- Code review
- Bezpečnost a "zálohy" díky vzdálenému repozitáři (remote)

- Prokazatelná historie změn, audit a možnost návratu v čase
- Paralelní práce více lidí, bezpečné experimenty ve větvích
- Code review
- Bezpečnost a "zálohy" díky vzdálenému repozitáři (remote)
- Traceability: kdo, co, kdy a proč něco změnil

- Prokazatelná historie změn, audit a možnost návratu v čase
- Paralelní práce více lidí, bezpečné experimenty ve větvích
- Code review
- Bezpečnost a "zálohy" díky vzdálenému repozitáři (remote)
- Traceability: kdo, co, kdy a proč něco změnil
- Automatizace: CI/CD, testy, buildy, releasy

Verzování je způsob správy změn v souborech a projektech v čase

Umožňuje uchovávat jednotlivé verze, porovnávat je, vracet změny a koordinovat práci více lidí

Verzovací systém (Version Control System - VCS) je softwarový nástroj pro správu verzí souborů

Zaznamenává historii změn v souborech

- Zaznamenává historii změn v souborech
- Usnadňuje práci více lidí

- Zaznamenává historii změn v souborech
- Usnadňuje práci více lidí
- Podporuje větvení (branching) a slučování změn (merge)

- Zaznamenává historii změn v souborech
- Usnadňuje práci více lidí
- Podporuje větvení (branching) a slučování změn (merge)
- Umožňuje bezpečný návrat změn (revert)

- Zaznamenává historii změn v souborech
- Usnadňuje práci více lidí
- Podporuje větvení (branching) a slučování změn (merge)
- Umožňuje bezpečný návrat změn (revert)
- · Umožňuje provádět audit: kdy, kdo, co a proč něco změnil

- Zaznamenává historii změn v souborech
- Usnadňuje práci více lidí
- Podporuje větvení (branching) a slučování změn (merge)
- Umožňuje bezpečný návrat změn (revert)
- Umožňuje provádět audit: kdy, kdo, co a proč něco změnil
- Chrání integritu historie pomocí kryptografických hashů a referencí

Jaké znáte typy verzovacích systémů?

Jaké znáte typy verzovacích systémů?

Centralizované

Jaké znáte typy verzovacích systémů?

Centralizované (SVN, Perforce)

Jaké znáte typy verzovacích systémů?

Centralizované (SVN, Perforce)

Jeden centrální server, který spravuje aktuální stav

Jaké znáte typy verzovacích systémů?

Centralizované (SVN, Perforce)

- Jeden centrální server, který spravuje aktuální stav
 - Single Point of Failure

Jaké znáte typy verzovacích systémů?

Centralizované (SVN, Perforce)

- Jeden centrální server, který spravuje aktuální stav
 - Single Point of Failure
- Pracovat offline je téměř nemožné

Jaké znáte typy verzovacích systémů?

Centralizované (SVN, Perforce)

- Jeden centrální server, který spravuje aktuální stav
 - Single Point of Failure
- Pracovat offline je téměř nemožné

Distribuované

Jaké znáte typy verzovacích systémů?

Centralizované (SVN, Perforce)

- Jeden centrální server, který spravuje aktuální stav
 - Single Point of Failure
- Pracovat offline je téměř nemožné

Distribuované (Git, Mercurial)

Jaké znáte typy verzovacích systémů?

Centralizované (SVN, Perforce)

- Jeden centrální server, který spravuje aktuální stav
 - Single Point of Failure
- Pracovat offline je téměř nemožné

Distribuované (Git, Mercurial)

Každý klon repozitáře je sám o sobě plnohodnotný

Jaké znáte typy verzovacích systémů?

Centralizované (SVN, Perforce)

- Jeden centrální server, který spravuje aktuální stav
 - Single Point of Failure
- Pracovat offline je téměř nemožné

Distribuované (Git, Mercurial)

- Každý klon repozitáře je sám o sobě plnohodnotný
- Lepší práce offline, rychlost, flexibilita větvení

• Repozitář:

- Repozitář: pracovní adresář + metadata v .git
- Remote:

- Repozitář: pracovní adresář + metadata v .git
- Remote: hlavní (vzdálený) repozitář
- Commit:

- Repozitář: pracovní adresář + metadata v .git
- Remote: hlavní (vzdálený) repozitář
- Commit: snapshot změn + autor, čas, zpráva, hash
- Branch:

- Repozitář: pracovní adresář + metadata v .git
- Remote: hlavní (vzdálený) repozitář
- Commit: snapshot změn + autor, čas, zpráva, hash
- **Branch**: ukazatel na commit (pohyblivý)
- HEAD:

- Repozitář: pracovní adresář + metadata v .git
- Remote: hlavní (vzdálený) repozitář
- Commit: snapshot změn + autor, čas, zpráva, hash
- **Branch**: ukazatel na commit (pohyblivý)
- **HEAD**: aktuální pozice v historii
- Diff:

- Repozitář: pracovní adresář + metadata v .git
- Remote: hlavní (vzdálený) repozitář
- Commit: snapshot změn + autor, čas, zpráva, hash
- **Branch**: ukazatel na commit (pohyblivý)
- **HEAD**: aktuální pozice v historii
- **Diff**: rozdíl mezi dvěma stavy
- Patch:

- Repozitář: pracovní adresář + metadata v .git
- Remote: hlavní (vzdálený) repozitář
- Commit: snapshot změn + autor, čas, zpráva, hash
- **Branch**: ukazatel na commit (pohyblivý)
- **HEAD**: aktuální pozice v historii
- **Diff**: rozdíl mezi dvěma stavy
- Patch: aplikované rozdíly mezi stavy

Základy práce s Gitem (lokálně)

Git repozitář je rozšířením projektového adresáře o speciální adresář .git, který obsahuje všechna metadata, konfiguraci a historii

Založení repozitáře

Git repozitář je rozšířením projektového adresáře o speciální adresář .git, který obsahuje všechna metadata, konfiguraci a historii

Založení repozitáře

git init - založí nový (lokální) repozitář

Git repozitář je rozšířením projektového adresáře o speciální adresář .git, který obsahuje všechna metadata, konfiguraci a historii

Založení repozitáře

- git init založí nový (lokální) repozitář
- git clone <url> naklonuje existující (vzdálený) repozitář

Nastavení identity

Git repozitář je rozšířením projektového adresáře o speciální adresář .git, který obsahuje všechna metadata, konfiguraci a historii

Založení repozitáře

- git init založí nový (lokální) repozitář
- git clone <url> naklonuje existující (vzdálený) repozitář

Nastavení identity

- git config [--global] user.name "Tvé Jméno"
- git config [--global] user.email "tvuj@email.cz"

Soubor může být v několika stavech:

• Untracked - Git o souboru ještě nic neví

- Untracked Git o souboru ještě nic neví
- Tracked Git o souboru ví a sleduje ho

- Untracked Git o souboru ještě nic neví
- Tracked Git o souboru ví a sleduje ho
 - Unmodified soubor se nezměnil od jeho posledního commitu

- Untracked Git o souboru ještě nic neví
- Tracked Git o souboru ví a sleduje ho
 - Unmodified soubor se nezměnil od jeho posledního commitu
 - Modified soubor se změnil vůči jeho poslednímu commitu

- Untracked Git o souboru ještě nic neví
- Tracked Git o souboru ví a sleduje ho
 - Unmodified soubor se nezměnil od jeho posledního commitu
 - Modified soubor se změnil vůči jeho poslednímu commitu
 - Staged soubor je připraven k zabalení do commitu

- Untracked Git o souboru ještě nic neví
- Tracked Git o souboru ví a sleduje ho
 - Unmodified soubor se nezměnil od jeho posledního commitu
 - Modified soubor se změnil vůči jeho poslednímu commitu
 - Staged soubor je připraven k zabalení do commitu

Untracked soubory můžete zobrazit například pomocí příkazu

Untracked soubory můžete zobrazit například pomocí příkazu git status

```
$ echo "hello" >hello.txt
$ git status
...
Untracked files:
    (...)
    hello.txt
```

Soubory můžete **začít sledovat** pomocí příkazu

```
Soubory můžete začít sledovat pomocí
příkazu git add [file/directory]
$ git add hello.txt
Poté můžete zobrazit stav souborů pomocí příkazu git status
$ git status
Changes to be committed:
  (\ldots)
    new file: hello.txt
```

Aktuální změny v souborech můžete zabalit do **commitu** pomocí příkazu

Aktuální změny v souborech můžete zabalit do **commitu** pomocí příkazu git commit

• -m označuje zprávu commitu (message) / popis změn

```
$ git commit -m "Add hello.txt"
[main (root-commit) b18730d] Add hello.txt
1 file changed, 1 insertion(+)
  create mode 100644 hello.txt
```

Provedením změny se automaticky změní stav souboru na modified

```
$ echo "zmena" >hello.txt
$ git status
...
Changes not staged for commit:
   (...)
   modified: hello.txt
```

Změněný obsah si můžete zobrazit pomocí příkazu

Změněný obsah si můžete zobrazit pomocí příkazu git diff [file]

 Pokud nezadáte parametr file, zobrazí se rozdíly ve všech sledovaných souborech

```
$ git diff
--- a/hello.txt
+++ b/hello.txt
@@ -1 +1 @@
-hello
+zmena
```

Tuto změnu musíme znovu označit a připravit pro zabalení do **commitu** pomocí příkazu

Tuto změnu musíme znovu označit a připravit pro zabalení do **commitu** pomocí příkazu git add

```
$ git add hello.txt
$ git status
...
Changes to be committed:
    (...)
    modified: hello.txt
```

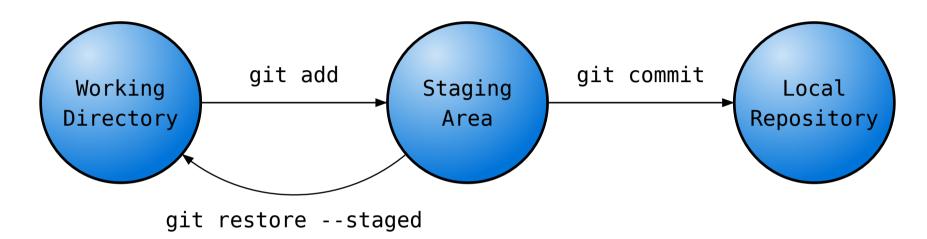
Změny připravené pro commit se **nezobrazí** příkazem git diff, ale je nutné použít příkaz

Změny připravené pro commit se **nezobrazí** příkazem git diff, ale je nutné použít příkaz git diff --staged

```
$ git diff --staged
...
--- a/hello.txt
+++ b/hello.txt
@@ -1 +1 @@
-hello
+zmena
```

Odpřipravit soubor můžeme pomocí příkazu

```
Odpřipravit soubor můžeme pomocí
příkazu git restore --staged [file]
$ git restore --staged hello.txt
$ git diff --staged
<empty output>
$ git status
Changes to be committed:
  (\ldots)
  modified: hello.txt
```


Příprava základní historie

```
$ git add hello.txt
$ git commit -m "Modified hello.txt"
$ echo "test" >test.txt
$ git add test.txt
$ git commit -m "Add test.txt"
$ echo "test2" >>test.txt
$ git add test.txt
$ git commit -m "Improve test.txt"
```

Historii změn lze zobrazit příkazem

```
Historii změn lze zobrazit

příkazem git log --oneline

$ git log --oneline

3f02147 (HEAD -> main) Improve test.txt

f1112de Add test.txt

1494583 Modified hello.txt

b18730d Add hello.txt
```

Zde vidíme, že aktuální stav repozitáře, na který ukazuje ukazatel HEAD, je 3f02147 Improve test.txt

Detailní pohled na konkrétní commit lze zobrazit příkazem

Detailní pohled na konkrétní commit lze zobrazit příkazem git show <hash> \$ git show 3f02147 commit 3f02147110c48535b4687efa1945ef6a812d27fd (HEAD -> main) Author: Luboš Zápotočný < lubos.zapotocny@delta-skola.cz> Wed Sep 3 16:17:22 2025 +0200 Date: Improve test.txt

```
diff --git a/test.txt b/test.txt
index 9daeafb..b02def2 100644
--- a/test.txt
+++ b/test.txt
@@ -1 +1,2 @@
test
+test2
```

Příkaz git show lze použít i s parametrem :<cesta> k zobrazení obsahu konkrétního souboru v časovém bodě commitu, i když daný soubor nebyl přímo obsažen v daném commitu

```
$ git show f1112de:hello.txt
zmena
```

Ignorování souborů

Soubory, které nechcete sledovat v repozitáři, můžete **ignorovat** pomocí souboru

Ignorování souborů

Soubory, které nechcete sledovat v repozitáři, můžete **ignorovat** pomocí souboru .gitignore

Připravíme si demo adresář s externími závislostmi

```
$ mkdir externals
$ for i in {1..10}; do mkdir externals/external-$i; done
$ for i in {1..10}; do echo "echo 'external-$i'" > externals/
external-$i/data.txt; done
```

```
Git aktuálně nesleduje tyto soubory
Zjistíme to příkazu git status
$ git status
Untracked files:
  (\ldots)
    externals/
```

Pro detailní výpis nových souborů můžeme použít příkaz

```
Pro detailní výpis nových souborů můžeme použít
příkaz git status --untracked-files
$ git status --untracked-files
Untracked files:
  (\ldots)
    externals/external-1/data.txt
    externals/external-10/data.txt
    externals/external-2/data.txt
```

Přidání všech aktuálních změn v adresáři (rekurzivně) je možné pomocí příkazu

Přidání všech aktuálních změn v adresáři (rekurzivně) je možné pomocí příkazu git add .

Je vhodné tento příkaz použít?

Přidání všech aktuálních změn v adresáři (rekurzivně) je možné pomocí příkazu git add.

Je vhodné tento příkaz použít?

V tomto případě to je **nechtěné chování**, protože přidáváme do repozitáře i adresář externals, obsahující externí závislosti

Ty se ale **standardně nepřidávají do repozitáře** kvůli jejich velikosti (většinou jednotky GB)

Pro automatické ignorování těchto adresářů a souborů je potřeba dané adresáře a soubory vyjmenovat v souboru .gitignore

```
$ echo "externals/" >> .gitignore

Git nyní bude adresář externals automaticky ignorovat
$ git status
...
Untracked files:
    (...)
    .gitignore
```

Soubor .gitignore by **měl být součástí zdrojového kódu repozitáře** a je tedy nutné ho commitnout

```
$ git add .gitignore
$ git commit -m "Add .gitignore"
```

Proč to dělat?

Soubor .gitignore by **měl být součástí zdrojového kódu repozitáře** a je tedy nutné ho commitnout

```
$ git add .gitignore
$ git commit -m "Add .gitignore"
```

Proč to dělat?

Přidáním souboru .gitignore do repozitáře se všem spolupracovníkům nastaví stejná pravidla ignorování, což podporuje **jednotné workflow**

Do souboru .gitignore se typicky přidává:

node_modules/ a vendor/ - externí balíčky a knihovny

- node_modules/ a vendor/ externí balíčky a knihovny
- build/ generované soubory (binární soubory, artifacty)

- node_modules/ a vendor/ externí balíčky a knihovny
- build/ generované soubory (binární soubory, artifacty)
- env soubory s citlivými údaji (klíče, tokeny)

- node_modules/ a vendor/ externí balíčky a knihovny
- build/ generované soubory (binární soubory, artifacty)
- env soubory s citlivými údaji (klíče, tokeny)
- *.log logovací soubory

- node_modules/ a vendor/ externí balíčky a knihovny
- build/ generované soubory (binární soubory, artifacty)
- env soubory s citlivými údaji (klíče, tokeny)
- *.log logovací soubory
- .idea/ soubory s konfigurací IDE (např. JetBrains IDE)

- node_modules/ a vendor/ externí balíčky a knihovny
- build/ generované soubory (binární soubory, artifacty)
- env soubory s citlivými údaji (klíče, tokeny)
- *.log logovací soubory
- .idea/ soubory s konfigurací IDE (např. JetBrains IDE)
- .DS_Store či jiné soubory, které se automaticky vytvářejí na určitých platformách (např. macOS)

Do souboru .gitignore se typicky přidává:

- node_modules/ a vendor/ externí balíčky a knihovny
- build/ generované soubory (binární soubory, artifacty)
- env soubory s citlivými údaji (klíče, tokeny)
- *.log logovací soubory
- .idea/ soubory s konfigurací IDE (např. JetBrains IDE)
- .DS_Store či jiné soubory, které se automaticky vytvářejí na určitých platformách (např. macOS)

• ...

Větev v gitu je

Větev v gitu je pojmenovaný ukazatel na commit

Například v následující historii vidíme pouze jednu větev main

```
$ git log --oneline
04e7a01 (HEAD -> main) Add .gitignore
3f02147 Improve test.txt
f1112de Add test.txt
1494583 Modified hello.txt
b18730d Add hello.txt
```

Větev lze **vytvořit na pozici aktuálního commitu** (HEAD) pomocí příkazu

Větev lze vytvořit na pozici aktuálního commitu (HEAD) pomocí příkazu git branch <jméno> \$ git branch new-branch \$ git log --oneline 04e7a01 (HEAD -> main, new-branch) Add .gitignore 3f02147 Improve test.txt f1112de Add test.txt 1494583 Modified hello.txt b18730d Add hello txt

Větev lze **vytvořit na konkrétním commitu** pomocí příkazu

```
Větev lze vytvořit na konkrétním commitu pomocí
příkazu git branch <jméno> <hash>
$ git branch second-branch 3f02147
$ git log --oneline
04e7a01 (HEAD -> main, new-branch) Add .gitignore
3f02147 (second-branch) Improve test.txt
f1112de Add test.txt
1494583 Modified hello txt
b18730d Add hello txt
```

Aktuální větev lze **přepnout** pomocí příkazu

Aktuální větev lze přepnout pomocí příkazu git switch <jméno>

```
$ git switch second-branch
Switched to branch 'second-branch'
$ git log --oneline
3f02147 (HEAD -> second-branch) Improve test.txt
f1112de Add test.txt
1494583 Modified hello.txt
b18730d Add hello.txt
```

Aktuální větev lze přepnout pomocí příkazu git switch <jméno>

```
$ git switch second-branch
Switched to branch 'second-branch'
$ git log --oneline
3f02147 (HEAD -> second-branch) Improve test.txt
f1112de Add test.txt
1494583 Modified hello.txt
b18730d Add hello.txt
```

Pozor! - co se na výpisu logu změnilo a proč?

Aktuální větev lze přepnout pomocí příkazu git switch <jméno>

```
$ git switch second-branch
Switched to branch 'second-branch'
$ git log --oneline
3f02147 (HEAD -> second-branch) Improve test.txt
f1112de Add test.txt
1494583 Modified hello.txt
b18730d Add hello.txt
```

Pozor! - co se na výpisu logu změnilo a proč?

Výpis logu obsahuje historii pouze aktuální větve second-branch

V historii tedy například **nevidíme** commit Add .gitignore, který byl vytvořen později v historii a tato větev ho neobsahuje

Aktuální větev lze vyčíst z výpisu příkazu

Aktuální větev lze vyčíst z výpisu příkazu git branch (označena hvězdičkou)

```
$ git branch
main
new-branch
* second-branch
```

Nebo přímo pomocí příkazu

Aktuální větev lze vyčíst z výpisu příkazu git branch (označena hvězdičkou)

```
$ git branch
main
new-branch
* second-branch
```

Nebo přímo pomocí příkazu git branch --show-current

\$ git branch --show-current
second-branch

Úpravy v jiné větvi neovlivňují stav jiných větví

Úpravy v jiné větvi neovlivňují stav jiných větví

Přepnuli jsme se na větev second-branch, která je v historii ještě před přidáním souboru .gitignore, proto v následujících příkladech budeme přidávat nové soubory selektivně

Vytvořme nový soubor a commitněme ho do aktuální větve

- \$ echo "branching" >branching.txt
 \$ git add branching.txt
- \$ git commit -m "Add branching.txt"

Obsah aktuální větve (second-branch) je tedy následující:

```
$ git log --oneline
f9fbf77 (HEAD -> second-branch) Add branching.txt
3f02147 Improve test.txt
f1112de Add test.txt
1494583 Modified hello.txt
b18730d Add hello.txt
```

Příkazu git log v základním nastavení zobrazuje pouze historii aktuální větve

Přidáme-li parametr - - branches, zobrazí se historie všech větví

Příkazu git log v základním nastavení zobrazuje pouze historii aktuální větve

Přidáme-li parametr - - branches, zobrazí se historie všech větví

Výsledek ale není moc přehledný a hlavně nejsou vidět vztahy mezi větvemi, proto je vhodné také přidat parametr --graph

Větvení

```
$ git log --oneline --branches --graph
* f9fbf77 (HEAD -> second-branch) Add branching.txt
| * 04e7a01 (new-branch, main) Add .gitignore
|/
* 3f02147 Improve test.txt
* f1112de Add test.txt
* 1494583 Modified hello.txt
* b18730d Add hello.txt
```

Nový commit ve větvi second-branch vychází ze stejného commitu jako commit ve hlavní větvi, který přidával soubor .gitignore

Pokud jsme s výsledkem naší práce ve větvi second-branch spokojeni, můžeme se vrátit do hlavní větve main a **sloučit naše změny** pomocí příkazu

Pokud jsme s výsledkem naší práce ve větvi second-branch spokojeni, můžeme se vrátit do hlavní větve main a **sloučit naše změny** pomocí příkazu git merge <jméno_větve_ke_sloučení>

Pokud jsme s výsledkem naší práce ve větvi second-branch spokojeni, můžeme se vrátit do hlavní větve main a **sloučit naše změny** pomocí příkazu git merge <jméno_větve_ke_sloučení>

Otevře se nám defaultní editor (vim nebo nano) s možností přidat popisek pro takzvaný **merge commit**

Editor stačí uložit a zavřít

• Pro vim -

Pokud jsme s výsledkem naší práce ve větvi second-branch spokojeni, můžeme se vrátit do hlavní větve main a **sloučit naše změny** pomocí příkazu git merge <jméno_větve_ke_sloučení>

Otevře se nám defaultní editor (vim nebo nano) s možností přidat popisek pro takzvaný **merge commit**

Editor stačí uložit a zavřít

- Pro vim :wq
- Pro nano -

Pokud jsme s výsledkem naší práce ve větvi second-branch spokojeni, můžeme se vrátit do hlavní větve main a **sloučit naše změny** pomocí příkazu git merge <jméno_větve_ke_sloučení>

Otevře se nám defaultní editor (vim nebo nano) s možností přidat popisek pro takzvaný **merge commit**

Editor stačí uložit a zavřít

- Pro vim :wq
- Pro nano Ctrl+O a Ctrl+X

```
$ git switch main
Switched to branch 'main'
$ git merge second-branch
Merge made by the 'ort' strategy.
  branching.txt | 1 +
  1 file changed, 1 insertion(+)
  create mode 100644 branching.txt
```

Zobrazení historie po sloučení větví vypadá následovně:

```
$ git log --oneline
43ed9a7 (HEAD -> main) Merge branch 'second-branch'
f9fbf77 (second-branch) Add branching.txt
04e7a01 (new-branch) Add .gitignore
3f02147 Improve test.txt
f1112de Add test.txt
1494583 Modified hello.txt
b18730d Add hello.txt
```

Důležitá pozorování:

• Commit hashe se nezměnily - zajištění integrity

- Commit hashe se nezměnily zajištění integrity
- Větev second-branch stále existuje

- Commit hashe se nezměnily zajištění integrity
- Větev second-branch stále existuje
- Ve větvi main jsou nyní oba commity + jeden merge commit

- Commit hashe se nezměnily zajištění integrity
- Větev second-branch stále existuje
- Ve větvi main jsou nyní oba commity + jeden merge commit
- Větev new-branch je nyní **pozadu**

Ještě zajímavější je ale grafový pohled na historii

```
$ git log --oneline --graph
   43ed9a7 (HEAD -> main) Merge branch 'second-branch'
 * f9fbf77 (second-branch) Add branching.txt
* | 04e7a01 (new-branch) Add .gitignore
* 3f02147 Improve test.txt
* f1112de Add test.txt
* 1494583 Modified hello.txt
* b18730d Add hello.txt
```

Zde vidíme, že speciální commit pro sloučení větví (merge commit) má dva rodičovské odkazy

Zde vidíme, že speciální commit pro sloučení větví (merge commit) má dva rodičovské odkazy

• Jeden na commit z původní větve main - 04e7a01

Zde vidíme, že speciální commit pro sloučení větví (merge commit) má dva rodičovské odkazy

- Jeden na commit z původní větve main 04e7a01
- Druhý na commit z větve second-branch f9fbf77

Zde vidíme, že speciální commit pro sloučení větví (merge commit) má dva rodičovské odkazy

- Jeden na commit z původní větve main 04e7a01
- Druhý na commit z větve second-branch f9fbf77

Metoda slučování větví s merge commitem (**merge**) je jedním ze dvou hlavních způsobů, jak sloučit změny ze dvou větví

Druhým způsobem je **rebase**, pro který si teď připravíme data

```
$ git switch new-branch
Switched to branch 'new-branch'
$ echo "rebase" >rebase.txt
$ git add rebase.txt
$ git commit -m "Add rebase.txt"
[new-branch 9106e41] Add rebase.txt
1 file changed, 1 insertion(+)
create mode 100644 rebase.txt
```

Přepnuli jsme se na větev new-branch, která je **pozadu** vůči větvi main a vytvořili jsme nový soubor rebase.txt, který jsme commitnuli

Pojďme se podívat na grafový pohled na historii

```
$ git log --oneline --branches --graph
* 9106e41 (HEAD -> new-branch) Add rebase.txt
 * 43ed9a7 (main) Merge branch 'second-branch'
 * f9fbf77 (second-branch) Add branching.txt
* | 04e7a01 Add .gitignore
* 3f02147 Improve test.txt
* f1112de Add test.txt
* 1494583 Modified hello.txt
* b18730d Add hello.txt
```

Začlenění změny z větve new-branch do větve main lze provést slučováním stejně jako v předchozím příkladu, ale teď předvedeme metodu pomocí příkazu **rebase**

```
$ git branch --show-current
new-branch
$ git rebase main
Successfully rebased and updated refs/heads/new-branch.
```

Zkontrolujeme grafový pohled na historii

```
$ git log --oneline --branches --graph
* 7cb77bd (HEAD -> new-branch) Add rebase.txt
   43ed9a7 (main) Merge branch 'second-branch'
  * f9fbf77 (second-branch) Add branching.txt
* | 04e7a01 Add .gitignore
* 3f02147 Improve test.txt
* f1112de Add test.txt
* 1494583 Modified hello.txt
* b18730d Add hello.txt
```

- Commit Add rebase.txt nyní navazuje na jiný commit
 - ▶ Původně navazoval na commit 3f02147 Improve test.txt

- Commit Add rebase.txt nyní navazuje na jiný commit
 - Původně navazoval na commit 3f02147 Improve test.txt
 - ► Nyní navazuje na commit 43ed9a7 Merge branch ...

- Commit Add rebase.txt nyní navazuje na jiný commit
 - Původně navazoval na commit 3f02147 Improve test.txt
 - Nyní navazuje na commit 43ed9a7 Merge branch ...
- Větev new-branch je nyní dopředu vůči větvi main

- Commit Add rebase.txt nyní navazuje na jiný commit
 - Původně navazoval na commit 3f02147 Improve test.txt
 - Nyní navazuje na commit 43ed9a7 Merge branch ...
- Větev new-branch je nyní dopředu vůči větvi main
 - Větev main je nyní pozadu vůči větvi new-branch

- Commit Add rebase.txt nyní navazuje na jiný commit
 - Původně navazoval na commit 3f02147 Improve test.txt
 - Nyní navazuje na commit 43ed9a7 Merge branch ...
- Větev new-branch je nyní dopředu vůči větvi main
 - Větev main je nyní pozadu vůči větvi new-branch
- Commit hash commitu Add rebase txt se změnil

- Commit Add rebase.txt nyní navazuje na jiný commit
 - Původně navazoval na commit 3f02147 Improve test.txt
 - Nyní navazuje na commit 43ed9a7 Merge branch ...
- Větev new-branch je nyní dopředu vůči větvi main
 - Větev main je nyní pozadu vůči větvi new-branch
- Commit hash commitu Add rebase.txt se změnil
 - Z původního 9106e41 na nový 7cb77bd

- Commit Add rebase.txt nyní navazuje na jiný commit
 - Původně navazoval na commit 3f02147 Improve test.txt
 - Nyní navazuje na commit 43ed9a7 Merge branch ...
- Větev new-branch je nyní dopředu vůči větvi main
 - Větev main je nyní pozadu vůči větvi new-branch
- Commit hash commitu Add rebase.txt se změnil
 - Z původního 9106e41 na nový 7cb77bd

Proč se změnil commit hash?

Proč se změnil commit hash?

Protože commit hash je **unikátní identifikátor** commitu a součástí commitu je také odkaz na rodičovský commit

Proč se změnil commit hash?

Protože commit hash je **unikátní identifikátor** commitu a součástí commitu je také odkaz na rodičovský commit

Pokud se tedy **změní obsah commitu**, v tomto případě odkaz na rodičovský commit, musí se to **projevit i na jeho hashi**

No, a proč toto dělat?

No, a proč toto dělat?

Pamatujete, co jsou větve?

No, a proč toto dělat?

Pamatujete, co jsou větve?

Větve jsou pojmenované ukazatele na commit

Když jsme zajistili, že new-branch je **dopředu** vůči main, tak můžeme pouze

No, a proč toto dělat?

Pamatujete, co jsou větve?

Větve jsou **pojmenované ukazatele** na commit

Když jsme zajistili, že new-branch je **dopředu** vůči main, tak můžeme pouze **přesunout ukazatel** pro main na tento nový commit a bude hotovo

Jinými slovy, změna z větve new-branch bude začleněna i do větve main bez nutnosti vytvoření merge commitu

```
$ git switch main
Switched to branch 'main'
$ git merge new-branch
Updating 43ed9a7..7cb77bd
Fast-forward
  rebase.txt | 1 +
  1 file changed, 1 insertion(+)
  create mode 100644 rebase.txt
```

Co se změnilo, oproti ne-rebasnuté verzi?

Fast-forward merge mód je přesně to, o co jsme se snažili

Ve FF módu se pouze posouvají ukazatele

Nevytváří se nové merge commity

Zkontrolujeme grafový pohled na historii

```
$ git log --oneline --branches --graph
* 7cb77bd (HEAD -> main, new-branch) Add rebase.txt
   43ed9a7 Merge branch 'second-branch'
  * f9fbf77 (second-branch) Add branching.txt
* | 04e7a01 Add .gitignore
* 3f02147 Improve test.txt
* f1112de Add test.txt
* 1494583 Modified hello.txt
* b18730d Add hello.txt
```

Co se změnilo, oproti ne-rebasnuté verzi?

Co se změnilo, oproti ne-rebasnuté verzi?

Větve main a new-branch ukazují na stejný commit - 7cb77bd

Co se změnilo, oproti ne-rebasnuté verzi?

- Větve main a new-branch ukazují na stejný commit 7cb77bd
- Nemáme "zbytečný" merge commit v historii

Merge conflict je

Merge conflict je situace, kdy se změny ze vzdáleného repozitáře nebo jiné větve liší natolik, že Git neví, jak je korektně sloučit

Merge conflict je situace, kdy se změny ze vzdáleného repozitáře nebo jiné větve liší natolik, že Git neví, jak je korektně sloučit

Vytvoříme situaci, která povede k merge conflictu

```
$ git branch --show-current
main
$ echo "content from main" >conflict.txt
$ git add conflict.txt
$ git commit -m "Add conflict.txt from main"
$ git switch second-branch
$ echo "content from second-branch" >conflict.txt
$ git add conflict.txt
$ git commit -m "Add conflict.txt from second-branch"
$ git switch main
```

```
* a5497c5 (second-branch) Add conflict.txt from second-branch
  * e2186ba (HEAD -> main) Add conflict.txt from main
  * 7cb77bd (new-branch) Add rebase.txt
     43ed9a7 Merge branch 'second-branch'
   f9fbf77 Add branching.txt
   04e7a01 Add .gitignore
* 3f02147 Improve test.txt
```

Nyní se pokusíme sloučit změny z větve

Nyní se pokusíme sloučit změny z větve second-branch do větve

Nyní se pokusíme sloučit změny z větve second-branch do větve main pomocí příkazu

Nyní se pokusíme sloučit změny z větve second-branch do větve main pomocí příkazu git merge second-branch

```
$ git merge second-branch
Auto-merging conflict.txt
CONFLICT (add/add): Merge conflict in conflict.txt
Automatic merge failed; fix conflicts and then commit the result.
```

Git nám zahlásil konflikt a řekl nám, že musíme konflikt v souboru conflict.txt vyřešit manuálně

Konflikty se řeší **přímo v obsahu** daného souboru

```
$ cat conflict.txt
<<<<< HEAD
content from main
======
content from second-branch
>>>>> second-branch
```

Pro vyřešení je nutné pouze otevřít soubor v oblíbeném editoru a upravit obsah tak, aby vyhovoval požadavkům z obou větví

Speciální znaky, pomocí kterých nám Git označil, kde se nachází konflikt je nutné před pokračováním odstranit

Pro vyřešení je nutné pouze otevřít soubor v oblíbeném editoru a upravit obsah tak, aby vyhovoval požadavkům z obou větví

Speciální znaky, pomocí kterých nám Git označil, kde se nachází konflikt je nutné před pokračováním odstranit

\$ cat conflict.txt
content from main
content from second-branch

Tato změna bude nyní vidět jako změněný soubor

```
$ git status
...
Unmerged paths:
    (...)
    both added: conflict.txt
```

A tedy stejně jako při jiných úpravách je potřeba tento soubor **připravit** pro commit pomocí příkazu

Tato změna bude nyní vidět jako změněný soubor

```
$ git status
...
Unmerged paths:
    (...)
    both added: conflict.txt
```

A tedy stejně jako při jiných úpravách je potřeba tento soubor **připravit** pro commit pomocí příkazu git add

```
$ git add conflict.txt
```

A tuto úpravu následně commitnout

```
$ git commit -m "Resolve conflict in conflict.txt"
[main 79203b8] Resolve conflict in conflict.txt
```

Zkontrolujeme grafový pohled na historii

```
79203b8 (HEAD -> main) Resolve conflict in conflict.txt
 * a5497c5 (second-branch) Add conflict.txt from second-
branch
   e2186ba Add conflict.txt from main
   7cb77bd (new-branch) Add rebase.txt
  43ed9a7 Merge branch 'second-branch'
  * f9fbf77 Add branching.txt
* | 04e7a01 Add .gitignore
```

Obsah tohoto speciálního commitu je následující:

```
$ git show 79203b8
Merge: e2186ba a5497c5
--- a/conflict.txt
+++ b/conflict.txt
000 - 1, 1 - 1, 1 + 1, 2 000
 +content from main
+ content from second-branch
```

Zkontrolujeme aktuální stav souboru conflict.txt

```
$ cat conflict.txt
content from main
content from second-branch
```

A máme hotovo!

Kolaborativní vývoj více lidí na jedné větvi může vést k problematickým situacím

Jedním z nejdůležitějších principů je

Kolaborativní vývoj více lidí na jedné větvi může vést k problematickým situacím

Jedním z nejdůležitějších principů je nepřepisovat historii ve sdílených větvích

Přepisovaní historie si možná ukážeme v budoucnosti, ale ti, kteří se o to zajímají mohou prostudovat příkazy git rebase -i a git push --force

My si ale ještě ukážeme příkaz na vrácení změn z commitu

My si ale ještě ukážeme příkaz na vrácení změn z commitu git revert <commithash>, který pomáhá při vývoji na sdílených větvích a hlavně při opravě změn na hlavní větvi

My si ale ještě ukážeme příkaz na vrácení změn z commitu git revert <commithash>, který pomáhá při vývoji na sdílených větvích a hlavně při opravě změn na hlavní větvi

Použijeme ho na commit f9fbf77 Add branching.txt, který jsme vytvořili ve větvi second-branch a který přidával soubor branching.txt, který jsme poté začlenili do větve main

My si ale ještě ukážeme příkaz na vrácení změn z commitu git revert <commithash>, který pomáhá při vývoji na sdílených větvích a hlavně při opravě změn na hlavní větvi

Použijeme ho na commit f9fbf77 Add branching.txt, který jsme vytvořili ve větvi second-branch a který přidával soubor branching.txt, který jsme poté začlenili do větve main

Otevře se nám defaultní editor (vim nebo nano) s možností přidat popisek pro takzvaný **revert commit**

```
$ git revert f9fbf77
$ git log --oneline --branches --graph
 3eb526c (HEAD -> main) Revert "Add branching.txt"
   79203b8 Resolve conflict in conflict.txt
 * a5497c5 (second-branch) Add conflict.txt from second-
branch
* | e2186ba Add conflict.txt from main
```

\$ git show 3eb526c

This reverts commit

```
f9fbf7707afe58ca5cf2970ee52085fd2cb4bcae.
diff --git a/branching.txt b/branching.txt
deleted file mode 100644
index 0742518...0000000
--- a/branching.txt
+++ /dev/null
00 - 1 + 0,0
-branching
```

Ve volných chvílích se také podívejte na příkaz git mergetool, který vám pomůže podobné konflikty řešit

Naučte se také ve vašem oblíbeném IDE používat Git integraci, která vám pomůže mimo jiné i s řešením konfliktů

Často přínosným příkazem je také git stash, který vám pomůže uchovat změny, které nechcete commitnout, ale nechcete je také ztratit

Dalším důležitým a lehce nebezpečným příkazem je git reset, který vám pomůže vrátit se na určitý commit v historii

Práce se vzdáleným repozitářem

Pokud je lokální repozitář inicializovaný **klonováním** vzdáleného repozitáře (**remote**), tak Git automaticky vytvoří referenci na daný vzdálený repozitář

Příkaz pro klonování je

Pokud je lokální repozitář inicializovaný **klonováním** vzdáleného repozitáře (**remote**), tak Git automaticky vytvoří referenci na daný vzdálený repozitář

Příkaz pro klonování je git clone <adresa>

Klonování je možné provést pomocí protokolů

Pokud je lokální repozitář inicializovaný **klonováním** vzdáleného repozitáře (**remote**), tak Git automaticky vytvoří referenci na daný vzdálený repozitář

Příkaz pro klonování je git clone <adresa>

Klonování je možné provést pomocí protokolů

- HTTPS
- **SSH** (nejlepší)
- Git (málo podporovaný)

Jaký je rozdíl v práci se vzdáleným repozitářem pomocí HTTPS a SSH?

Jaký je rozdíl v práci se vzdáleným repozitářem pomocí **HTTPS** a **SSH**? HTTP protokol je **bezstavový**, zatímco SSH je stavový protokol

Jaký je rozdíl v práci se vzdáleným repozitářem pomocí HTTPS a SSH?

HTTP protokol je bezstavový, zatímco SSH je stavový protokol

Při **klonování** nebo **synchronizaci** pomocí HTTPS je potřeba **vždy** zadat přístupové údaje (neplatí pro veřejné repozitáře), ale při SSH je potřeba zadat **pouze jednou** do vzdáleného systému svůj veřejný SSH klíč

Jaký je rozdíl v práci se vzdáleným repozitářem pomocí HTTPS a SSH?

HTTP protokol je **bezstavový**, zatímco SSH je stavový protokol

Při **klonování** nebo **synchronizaci** pomocí HTTPS je potřeba **vždy** zadat přístupové údaje (neplatí pro veřejné repozitáře), ale při SSH je potřeba zadat **pouze jednou** do vzdáleného systému svůj veřejný SSH klíč

Při **nahrávání změn** pomocí HTTPS je potřeba **vždy** zadat přístupové údaje, ale při SSH je autentizace **automatická pomocí SSH klíče**

```
$ git clone https://github.com/delta-cs/vyuka.git
Cloning into 'vyuka'...
remote: Enumerating objects: 25, done.
remote: Counting objects: 100% (25/25), done.
remote: Compressing objects: 100% (13/13), done.
remote: Total 25 (delta 5), reused 23 (delta 3), pack-reused
0 (from 0)
Receiving objects: 100% (25/25), done.
Resolving deltas: 100% (5/5), done.
$ cd vyuka
```

Seznam vzdálených repozitářů lze zobrazit příkazem

```
Seznam vzdálených repozitářů lze zobrazit

příkazem git remote -v

$ git remote -v

origin https://github.com/delta-cs/vyuka.git (fetch)

origin https://github.com/delta-cs/vyuka.git (push)
```

Výstup příkazu potvrzuje, že v adresáři vyuka je lokální repozitář, který má referenci na vzdálený repozitář pojmenovaný origin

```
Seznam vzdálených repozitářů lze zobrazit

příkazem git remote -v

$ git remote -v

origin https://github.com/delta-cs/vyuka.git (fetch)

origin https://github.com/delta-cs/vyuka.git (push)
```

Výstup příkazu potvrzuje, že v adresáři vyuka je lokální repozitář, který má referenci na vzdálený repozitář pojmenovaný origin

Fetch a push jsou dva základní příkazy pro

Seznam vzdálených repozitářů lze zobrazit

příkazem git remote -v

\$ git remote -v

origin https://github.com/delta-cs/vyuka.git (fetch)

origin https://github.com/delta-cs/vyuka.git (push)

Výstup příkazu potvrzuje, že v adresáři vyuka je lokální repozitář, který má referenci na vzdálený repozitář pojmenovaný origin

Fetch a **push** jsou dva základní příkazy pro synchronizaci mezi lokálním a vzdáleným repozitářem, které si probereme později

Přidání vzdáleného repozitáře

Manuální přidání vzdáleného repozitáře lze provést příkazem

Přidání vzdáleného repozitáře

Manuální přidání vzdáleného repozitáře lze provést příkazem git remote add <jméno> <adresa>

Jméno hlavního vzdáleného repozitáře je obvykle origin, nicméně lze ho pojmenovat libovolně

\$ git remote add origin https://github.com/delta-cs/vyuka.git

Stažení změn ze vzdáleného repozitáře lze provést příkazem

Stažení změn ze vzdáleného repozitáře lze provést příkazem git fetch [<jméno>] \$ git fetch

Stažení změn ze vzdáleného repozitáře lze provést příkazem git fetch [<jméno>]

\$ git fetch

Tento příkaz stáhne historii ze vzdáleného repozitáře (defaultně stahuje z origin), ale **pouze do lokálního repozitáře** - adresáře .git

Změny se ještě neprojeví ve working directory

Pro začlenění změn ze vzdáleného repozitáře do lokálního repozitáře je potřeba použít příkaz

Stažení změn ze vzdáleného repozitáře lze provést příkazem git fetch [<jméno>]

\$ git fetch

Tento příkaz stáhne historii ze vzdáleného repozitáře (defaultně stahuje z origin), ale **pouze do lokálního repozitáře** - adresáře .git

Změny se ještě neprojeví ve working directory

Pro začlenění změn ze vzdáleného repozitáře do lokálního repozitáře je potřeba použít příkaz git merge <remote>/
branch>

\$ git merge origin/master

Tento příkaz začlení změny ze vzdáleného repozitáře (origin) a jeho větve master do lokálního repozitáře a aktuální větve

Příkaz git pull je zkratka pro git fetch a git merge

Lokální větev s novými commity můžete nahrát na vzdálený repozitář pomocí příkazu

Pro ulehčení lze použít příkaz

Lokální větev s novými commity můžete nahrát na vzdálený repozitář pomocí příkazu git push <remote>

 tranch>

Pro ulehčení lze použít příkaz git push --set-upstream <remote>

 který nastaví vzdálený repozitář a větev automaticky

Lokální větev s novými commity můžete nahrát na vzdálený repozitář pomocí příkazu git push <remote>

 tranch>

Pro ulehčení lze použít příkaz git push --set-upstream <remote>

 který nastaví vzdálený repozitář a větev automaticky

Poté je možné používat pouze příkaz

Lokální větev s novými commity můžete nahrát na vzdálený repozitář pomocí příkazu git push <remote>

 tranch>

Pro ulehčení lze použít příkaz git push --set-upstream <remote>

 který nastaví vzdálený repozitář a větev automaticky

Poté je možné používat pouze příkaz git push

Zprávy commitů a konvence

• Imperativní styl: "Add login validation" (ne "Added" / "Adds")

- Imperativní styl: "Add login validation" (ne "Added" / "Adds")
- Stručný předmět (≤ 50 znaků), prázdný řádek, případně delší popis

- Imperativní styl: "Add login validation" (ne "Added" / "Adds")
- Stručný předmět (≤ 50 znaků), prázdný řádek, případně delší popis
- Vysvětluje "proč" a kontext, ne jen "co"

- Imperativní styl: "Add login validation" (ne "Added" / "Adds")
- Stručný předmět (≤ 50 znaků), prázdný řádek, případně delší popis
- Vysvětluje "proč" a kontext, ne jen "co"

Obsah commitů

• Atomické úpravy: jeden logický krok = jeden commit

- **Atomické** úpravy: jeden logický krok = jeden commit
- Časté commity, které jsou srozumitelně popsané

- **Atomické** úpravy: jeden logický krok = jeden commit
- Časté commity, které jsou srozumitelně popsané
- Otestovaná lokální práce před odesláním do vzdáleného repozitáře

- **Atomické** úpravy: jeden logický krok = jeden commit
- Časté commity, které jsou srozumitelně popsané
- Otestovaná lokální práce před odesláním do vzdáleného repozitáře
- Tvorba revert commitů, neupravovat historii sdílených větví

- **Atomické** úpravy: jeden logický krok = jeden commit
- Časté commity, které jsou srozumitelně popsané
- Otestovaná lokální práce před odesláním do vzdáleného repozitáře
- Tvorba revert commitů, neupravovat historii sdílených větví
- Nesdílet citlivé údaje (klíče, tokeny) do vzdáleného repozitáře